

NACKA TINGSRÄTT
Mark- och miljödomstolen

PROTOKOLL
2016-11-22
Handläggning i
parternas utearo

Aktbilaga 441
Mål nr M 1333-11

RÄTTEN

Rådmannen Anders Lillienau, även protokollförare, och tekniska rådet Jan-Olof Arvidsson

SÖKANDE

Svensk Kärnbränslehantering AB, 556175-2014
Box 250
101 24 Stockholm

Ombud: Advokaterna Per Molander och Bo Hansson samt jur.kand. Malin Lönnqvist
Mannheimer Swartling Advokatbyrå AB
Box 1711
111 87 Stockholm

SAKEN

Tillstånd till anläggningar i ett sammanhängande system för slutförvaring av använt kärnbränsle och kärnavfall; nu fråga om tidsplan m.m.

Följande antecknas.

Svensk Kärnbränslehantering AB (SKB) har i detta mål, M 1333-11, ansökt om tillstånd till anläggningar i ett sammanhängande system för slutförvaring av använt kärnbränsle och kärnavfall, inklusive Kärnbränsleförvaret, i Forsmark, Östhammars kommun (KBS-3-målet). SKB har i mål M 7062-14 ansökt om tillstånd till utökad verksamhet vid anläggning för slutförvaring av låg- och medelaktivt avfall (SFR) i Forsmark (SFR-målet). SKB har vidare i mål M 6009-16 ansökt om tillstånd till hamnverksamhet i Forsmarks hamn. Mark- och miljödomstolen handlägger även mål M 4617-13, som rör överklagande av Länsstyrelsen i Uppsala läns beslut den 18 juni 2013 om dispens enligt artskyddsförordningen för åtgärder i samband med byggande av slutförvar för använt kärnbränsle i Forsmark.

I mark- och miljödomstolen uppkommer frågor om vilka samband som finns mellan SKB:s ansökningar i de fyra målen och om det finns behov av samordnad prövning av två eller flera av målen. I mål M 1333-11 uppkommer frågan om det finns

Postadress	Besöksadress	Telefon	Telefax	Expeditionstid
Box 1104 131 26 Nacka strand	Augustendalsvägen 20	08-561 656 40 E-post: mmd.nacka.avdelning4@dom.se www.nackatingsratt.domstol.se	08-561 657 99	måndag – fredag 08:00-16:30

förutsättningar att nu närmare planera för huvudförhandling i mars–april 2017, som anges i den nuvarande tidsplanen.

Hos Strålsäkerhetsmyndigheten pågår handläggning av SKB:s ansökningar om tillstånd enligt lagen (1984:3) om kärnteknisk verksamhet till de kärntekniska anläggningar som omfattas av prövningen enligt miljöbalken i mål M 1333-11 och M 7062-14.

Mark- och miljödomstolen har den 2 november 2016 hållit muntlig förberedelse med SKB och Strålsäkerhetsmyndigheten.

Mark- och miljödomstolen meddelar följande

BESLUT

Slut

1. Motparter ska ges tillfälle att yttra sig i frågorna om vilka samband som finns mellan SKB:s ansökningar i de fyra målen och om det finns behov av samordnad prövning av två eller flera av målen. Detta kommer att ske genom en under rättelse till motparterna i mål M 1333-11.
2. Mål M 1333-11 ska planeras för huvudförhandling tidigast från och med september 2017. Mark- och miljödomstolen avser att ta fram en ny tidsplan efter att SKB getts tillfälle att bemöta synpunkter som inkommet enligt punkten 1.

Mark- och miljödomstolens närmare överväganden om den fortsatta handläggningen i mål M 1333-11 redovisas i skälen nedan.

Skäl

SKB:s syn på behovet av samordnad prövning av målen m.m.

SKB har ansett att KBS-3-målet ska fortsatt planeras för huvudförhandling i mars–april 2017 och till stöd för detta anfört bl.a. följande. SKB har begärt anstånd med komplettering i SFR-målet till den 15 maj 2017. Det finns inget tekniskt samband mellan Kärnbränsleförvaret (del av KBS-3-målet) och SFR. Respektive verksamhetsområde kommer att vara tydligt avgränsat med eget staket och eget fysiskt skydd. Gemensam handläggning av KBS-3-målet och SFR-målet medför en mycket komplex prövning med ett synnerligen omfattande och med tiden ålderstiget processmaterial. Gemensam handläggning medför att prövningen enligt miljöbalken av KBS-3-målet försenas minst ett år. En huvudförhandling som omfattar både KBS-3-målet och SFR-målet kan, vid en realistisk bedömning, antas komma att hållas först under 2018. I båda målen har prövningen fått en ändamålsenlig avgränsning. Gemensam handläggning ger inga processekonomiska fördelar men ger processekonomiska och verksamhetsrelaterade nackdelar. Ett yrkande om att pröva en utökad lagring i Clab fristående från Clink, enligt lagen om kärnteknisk verksamhet, skulle innebära flera års förlängning av den prövningen. I prövningen av KBS-3-systemet enligt miljöbalken och lagen om kärnteknisk verksamhet är utökningen av lagringskapacitet i Clab tidskritisk.

Strålsäkerhetsmyndigheten har anfört bl.a. att myndigheten ser positivt på den koordinering som skett mellan mark- och miljödomstolens handläggning av ansökningarna om tillstånd enligt miljöbalken och myndighetens handläggning av ansökningarna om tillstånd enligt lagen om kärnteknisk verksamhet. Strålsäkerhetsmyndigheten bedömer att kungörelsen av ansökningarna avseende SFR enligt miljöbalken och lagen om kärnteknisk verksamhet kan ske först i slutet av augusti 2017. Strålsäkerhetsmyndigheten har utgått från att huvudförhandling i KBS-3-målet hålls i mars–april 2017.

Mark- och miljödomstolens utredning och planering av huvudförhandling

Mark- och miljödomstolen ska enligt 22 kap. 11 § andra stycket miljöbalken se till att utredningen i målet får den inriktning och omfattning som krävs. Bestämmelsen innebär att domstolen har full utredningsskyldighet. Domstolen ska inte bara se till att verksamhetsutövarens utredning är komplett utan också se till att frågorna får en sådan belysning som målets karaktär kräver, se Bertil Bengtsson m.fl., Miljöbalken (1 jan. 2016, Zeteo), kommentaren till 22 kap. 11 §.

I målet uppkommer frågor om samband mellan flera verksamheter som enligt SKB:s ansökningar ska bedrivas vid befintliga och planerade kärntekniska anläggningar i Forsmark och vid den befintliga hamnen där. Frågorna handlar om ansökningarnas avgränsning, prövningarnas omfattning och eventuellt behov av samordnad prövning. Det behöver övervägas hur mark- och miljödomstolen ska hantera bl.a. SKB:s reservationsvisa yrkanden om tillstånd avseende tre Natura 2000-områden, vilka framställts i KBS-3-målet, SFR-målet respektive målet om hamnverksamhet.

En central del vid prövningen av ett ansökningsmål är att mark- och miljödomstolen ger kommuner, myndigheter, miljöorganisationer och andra motparter tillfälle att yttra sig över ansökan enligt 22 kap. miljöbalken. De synpunkter som inhämtas kan avse även frågor om t.ex. samordnad prövning.

Mark- och miljödomstolen konstaterar att SKB:s ansökningar om SFR och hamnverksamheten inte har kungjorts. Det är därför inte klarlagt vilken inställning kommuner, myndigheter, miljöorganisationer och andra motparter kommer att ha till dessa verksamheter. Domstolen har inte heller kännedom om vilken inställning motparterna kan komma att ha i fråga om behov av samordnad prövning och den fortsatta handläggningen av målen om verksamheter i Forsmark.

Mark- och miljödomstolen anser att det finns skäl att inhämta synpunkter från motparter i frågorna om vilka samband som finns mellan SKB:s ansökningar och om

det finns behov av samordnad prövning av två eller flera av målen. Detta bör ske i mål M 1333-11.

Motparterna ska ges tillräckligt med tid att lämna synpunkter på ansökan om tillstånd till hamnverksamhet, vilka samband som finns mellan SKB:s ansökningar och om det finns behov av samordnad prövning av två eller flera av målen. Mark- och miljödomstolen bedömer, med beaktande av den tid som bl.a. berörda kommuner behöver för detta, att det inte finns förutsättningar att inhämta synpunkterna före årsskiftet.

En huvudförhandling i KBS-3-målet kommer att vara mycket omfattande och flera praktiska frågor m.m. behöver hanteras i god tid före förhandlingen.

Mot denna bakgrund bedömer mark- och miljödomstolen att det finns förutsättningar att hålla huvudförhandling i KBS-3-målet tidigast från och med september 2017. Vid den bedömningen beaktas att en försening av prövningen med minst ett halvår har processekonomiska nackdelar för SKB men också kan påverka Strålsäkerhetsmyndighetens handläggning av ansökningarna enligt lagen om kärnteknisk verksamhet. Domstolen bedömer att prövningen av tillstånd till utökad lagringskapacitet i Clab inte är så brådskande att det finns skäl att frångå kravet på utredning av de uppkomna frågorna.

Den fortsatta handläggningen

Mark- och miljödomstolen gör för närvarande följande överväganden om den fortsatta handläggningen av KBS-3-målet.

Mark- och miljödomstolen har att i målet om hamnverksamhet överväga om det finns förutsättningar att kungöra ansökan om tillstånd. Om det finns förutsättningar för kungörelse, avser domstolen att avvakta motparters synpunkter på ansökan om hamnverksamheten och eventuella synpunkter i frågorna om samordnad prövning m.m. SKB bör sedan ges tillfälle att yttra sig över inkomna synpunkter och ge sin syn på den fortsatta handläggningen av KBS-3-målet. Det kommer också att behövas

synpunkter från Strålsäkerhetsmyndigheten om behovet av en koordinering av handläggningen av ansökningarna enligt miljöbalken respektive lagen om kärnteknisk verksamhet. Domstolen avser därefter att ta fram en ny tidsplan och då besluta om huvudförhandling ska hållas under hösten 2017 eller vid en senare tidpunkt.

Mark- och miljödomstolens beslut innebär att det för närvarande är osäkert när en huvudförhandling i KBS-3-målet kan komma att hållas. Denna osäkerhet om tidsplanen är en nackdel för SKB och Strålsäkerhetsmyndigheten. Detta är dock en följd av att de uppkomna frågorna behöver utredas. Domstolen bedömer att ett besked om när en huvudförhandling ska planeras kan lämnas efter att SKB bemött eventuella synpunkter i frågorna om samordnad prövning m.m. Om en samordnad prövning skulle behövas av KBS-3-målet och SFR-målet, skulle dock en tidsplan påverkas av SKB:s komplettering i SFR-målet och den fortsatta handläggningen av det målet.

HUR MAN ÖVERKLAGAR

Beslutet får överklagas enbart på den grunden att beslutet medför att målet försenas i onödan.

Anders Lillienau

Jan-Olof Arvidsson